

## **Pelkosenniemen kunnan eroaminen Pelkosenniemen-Savukosken kuntayhtymästä**

Kunnanhallitus 15.12.2023 § 480  
303/02.07.00/2023

Pelkosenniemen-Savukosken kuntayhtymän perussopimuksen (kvalt 15.12.2022 § 109) mukaan kuntayhtymän tehtävänä on kuntayhtymän jäsenkuntien alueella sijaitsevien kuntayhtymän omistuksessa olevien kiinteistöjen ja osakkeiden omistaminen, ylläpito, hallinto ja vuokraus.

Pelkosenniemen ja Savukosken kunnat ovat hyväksyneet kuntayhtymän purkamisen yhtäpitävillä purkusopimuksella. Pelkosenniemen valtuusto on päättänyt asiasta 22.9.2023 § 101, jolloin on myös päätetty kuntayhtymän varojen ja velkojen jakamisesta. Pelkosenniemen kunta ottaa vastaan pääterveysaseman kiinteistön piharakennuksineen: terveyskeskus-sairaala, terveyskeskus, talonmiehen asuntotalo, hoitajien asuntotalo sekä tontin Pelkosenniemen kunta ottaa vastattavakseen Pelkosenniemen kuntaan siirtyvät lainat yhteensä 348 650 euroa (per 30.9.2023). Tavoitteena on ollut purkaa kuntayhtymän 31.12.2023 mennessä ja sopia loppuselvityksestä jäsenkuntien kesken.

Pelkosenniemen valtuuston päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen, minkä vuoksi purkusopimukseen sisältyviä toimia ei voida panna rahoittajan kanssa täytäntöön ennen lainvoimaista päätöstä, ja kuntayhtymän toiminta jatkuu vuoden 2023 jälkeen. Yhtymähallitus on valmistellut kuntayhtymälle talousarvion vuodelle 2024 ja taloussuunnitelman 2025 – 2026, sekä päättänyt 28.11.2023 § 103 esittää sen jäsenkuntien valtuustoille hyväksyttäväksi. Käsiteltäessä asiaa Savukosken kunnan edustajat esittivät, että talousarvion 2024 sisältämää investointiohjelmää ei hyväksytä. Äänin 3 – 3 talousarvioesitys hyväksyttiin yhtymähallituksessa puheenjohtajan äänen ratkaistessa.

Kuntayhtymän toiminnan jatkuessa vuoden 2023 jälkeen vaihtuu yhtymähallituksen puheenjohtajuus Savukoskelle perussopimuksen § 7 mukaisesti. Yhtymähallitus vastaa kuntayhtymälle määrättyjen tehtävien toteutuksesta, kuntayhtymän taloudesta sekä siihen liittyvästä valmistelusta ja toiminnan kehittämisestä (§ 3). Yhtymähallitus tekee päätökset yhtymähallituksen puheenjohtajan selostuksen perusteella.

Pelkosenniemen kunnanhallitus on 7.12.2023 § 452 hyväksynyt talousarvion esitettäväksi valtuustolle. Lisäksi kunnanhallitus päätti, että Pelkosenniemen-Savukosken kiinteistökuntayhtymälle valmistellaan ilmoitusta kuntayhtymästä eroamiseksi vuoden 2023 loppuun mennessä kiinteistöriskistä johtuen. Perusteluna esitettiin lisäksi, että koska purkusopimuksen täytäntöönpano ei etene, epävarmuus kiinteistökuntayhtymän korjausinvestointiohjelman toteutumattomuudesta kasvattaa kiinteistöriskiä kuntayhtymän ja Pelkosenniemen kunnan kannalta. Valtuusto käsittelee asiaa kokouksessaan 15.12.2023.

Kuntayhtymän perussopimuksen § 4 mukaan jäsenkunnan, joka haluaa erota kuntayhtymästä, on ilmoitettava siitä kuntayhtymälle. Jäsenyys päättyy ilmoitusta seuraava kalenterivuoden lopussa, ellei ajankohdasta toisin sovita.

Kuntayhtymien yhdistymisestä ja jakautumisesta säädetään kuntalain 62a ja 62b §:ssä. Kuntayhtymän purkamisesta ei ole laissa säädetty, vaan

perussopimuksessa on sovittava, miten kuntayhtymä puretaan ja loppuselvitys suoritetaan. Kuntayhtymä puretaan jäsenkuntien valtuustojen päätöksellä. Jos jäsenkunnat eivät ole yksimielisiä purkamisesta, on niillä kunnilla, jotka eivät halua jatkaa yhteistoimintaa kuntayhtymänä, mahdollisuus erota yhtymästä. Edellä olevan mukaisesti kuntayhtymä ei voi jatkaa toimintaansa, mikäli toisen jäsenkunnan erotessa kuntayhtymään jäisi vain yksi jäsenkunta. Kuntayhtymä tulee tällaisessa tilanteessa purkaa.

Kuntayhtymän purkamisessa noudatetaan kuntayhtymän perussopimuksessa sovittua menettelyä. Mikäli toinen jäsenkunta eroaa, ja kuntayhtymä purkautuu tällä perusteella, ovat asiantuntijat suositelleet, että tässäkin tilanteessa jäsenkuntien valtuustot päättävät yksityiskohtaisesta purkusopimuksesta. Mikäli purkusopimuksesta ei päästä yhteisymmärrykseen, on kuntayhtymän hallituksella tästä huolimatta velvollisuus suorittaa selvitysmenettely, jonka ohjaavina periaatteina ovat kuntalaki ja perussopimus.

Kuntayhtymän perussopimuksen 23 §:ssä on määrätty, että kuntayhtymän purkautuessa omaisuuden arvo määritetään erillisen selvityksen perusteella. Mikäli jäsenkunnat eivät pääse yhteisymmärrykseen kiinteistöjen arvostamisesta, on vaihtoehtona kiinteistöjen myyminen. Mikäli kiinteistöjä ei luovuteta jäsenkunnille yhteisymmärryksessä ns. jako-osana, vaihtoehtona on kiinteistöjen myyminen. Kuntalaki edellyttää, että kunnan omistaman kiinteistön luovutuksessa selvitetään kiinteistön markkina-arvo. Markkina-arvo voidaan selvittää joko avoimella tarjouskilpailulla tai hankkimalla puolueettoman arvioijan arvio kuntalaki § 130 edellyttämällä tavalla.

Perussopimuksen mukaisesti kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa. Kuntayhtymän purkautuessa omaisuuden arvo määritetään erillisen selvityksen perusteella. Jäsenkuntien valtuustot hyväksyvät loppuselvityksen. Viimeinen tilinpäätös ja vastuuvapaus käsitellään jäsenkuntien valtuustoissa.

Perussopimuksen (§ 23) mukaisesti on yhtymähallituksen huolehdittava kuntayhtymän purkamisesta ja loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä.

Valmistelija	Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, 040 157 7045
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että Pelkosenniemen kunta ilmoittaa eroavansa Pelkosenniemen-Savukosken kuntayhtymästä, koska purkusopimuksen täytäntöönpano ei etene, epävarmuus kiinteistö kuntayhtymän korjausinvestointiohjelman toteutumattomuudesta kasvattaa kiinteistöriskiä kuntayhtymän ja Pelkosenniemen kunnan kannalta.
Käsittely	Elinvoimajohtaja Sari Niemi, hyvinvointijohtaja Sirpa Koskenlaine ja kiinteistöpäällikkö Markku Taavo poistuivat kokouksesta ennen pykälän käsittelyä 11:24.

Markku Kankaanranta esitti, että lisäksi kunnanhallitus toteaa, että valtuuston 22.9.2023 purkusopimusta koskeva päätös ei ole enää relevantti ja purkusopimus valmistellaan uudelleen valtuustojen päätettäväksi ja että pykälä tarkastetaan kokouksessa. Kunnanhallitus kannatti esitystä yksimielisesti.

Päätös	Päätösesitys hyväksyttiin Kankaanrannan lisäyksellä.
Tiedoksi	Valtuuston 15.12.2023 esityslistalle
Muutoksenhaku	Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.